

Očekivanja o brizi za starije roditelje iz perspektive starijih roditelja i odrasle djece: uloga privrženosti i filijalne zrelosti

Banov, Katarina

Supplement / Prilog

Publication year / Godina izdavanja: **2016**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:186:994564>

Rights / Prava: [In copyright](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2020-12-05**



Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences - FHSSRI Repository](#)



10. PRILOZI

10.1. Skala očekivanja o brizi za starijeg roditelja – verzija za odraslu djecu

U nastavku je prikazana verzija Skale očekivanja o brizi za starijeg roditelja korištena na uzorku odrasle djece koja su upitnike ispunjavala o svom odnosu s majkom. Za ispitanike koji su odgovarali na upitnike u odnosu na svog oca primijenjena je paralelna forma s jedinom razlikom upotrebe riječi „otac“ umjesto „majka“.

UPUTA:

Drugi dio istraživanja ispituje očekivanje o Vašem ponašanju prema Vašoj majci u starijoj dobi. Navedene su različite tvrdnje o ponašanjima koja opisuju brigu djeteta za ostarjelog roditelja te Vas molimo da u skladu s njima procijenite kakva su Vaša očekivanja o brizi za Vašu majku. Molimo Vas da pažljivo pročitate svaku tvrdnju i procijenite u kojoj se mjeri navedene tvrdnje odnose na Vas i Vaš sadašnji odnos s majkom, odnosno na mogući odnos u budućnosti, kada ona bude starija i kada se više neće moći potpuno samostalno brinuti o sebi.

| | uopće se ne odnosi na mene | uglavnom se ne odnosi na mene | ni se odnosi ni se ne odnosi na mene | uglavnom se odnosi na mene | u potpunosti se odnosi na mene |
|---|----------------------------|-------------------------------|--------------------------------------|----------------------------|--------------------------------|
| Spreman/a sam u budućnosti savjetovati ili informirati svoju majku oko važnih životnih pitanja. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Za mene je važno da u posebnim prilikama budemo zajedno. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Ako me majka bude trebala, spreman/a sam prilagoditi svoje obiteljske obaveze. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Ako me majka bude trebala spreman/a sam prilagoditi svoje poslovne obaveze. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Ako moja majka bude imala financijskih poteškoća, spreman/a sam novčano pomoći. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Rado bih da moja majka i ja živimo zajedno. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Svojoj majci želim pružati redovitu pomoć u obavljanju kućanskih poslova. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Ako je to potrebno, spremna sam majci osigurati prijevoz. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Ako je to potrebno, spreman/a sam za svoju majku obavljati kupovinu. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Spreman/a sam svojoj majci pomoći u prihvaćanju promjena koje mu dolaze s godinama. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Smatram da bih trebao/la prihvatiti žrtvovanje osobne slobode radi pomoći svojoj majci. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Spreman/a sam redovito posjećivati svoju majku. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Spreman(a) sam svojoj majci biti emocionalna potpora pružanjem utjehe ili ohrabrenja | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Sa svojom se majkom redovito čujem telefonom. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Namjeravam se družiti s majkom uz opuštajuće zajedničke aktivnosti (vrtlarjenje, televizija, šetnja,...) | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Očekujem da ću biti uključen(a) u planiranje majčine buduće zdravstvene njege. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Ako moja majka bude imala fizičkih poteškoća, spreman/na sam pomoći oko njene osobne njege (oblačenje, kupanje,...) | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

Ako bude potrebno spreman/a sam svojoj majci: (moguće odabrati i više opcija)

- a) potražiti smještaj u domu
- b) angažirati stručnjaka za njegu u njegovoj kući/stanu
- c) osobno pružiti njegu u njegovoj kući/stanu
- d) osobno pružiti njegu u svojoj kući/stanu
- e) ništa od navedenog
- f) nešto drugo: _____
- g) nisam još razmišljao/la o tome

10.2. Saturacije čestica Skale očekivanja o brizi za starijeg roditelja u dvofaktorskoj strukturi

Sažetak rezultata eksploratorne faktorske analize Skale očekivanja o brizi o starijem roditelju matricom strukture i obrasca korelacije čestica s ukupnim rezultatom. Dvofaktorska stuktura dobivena je samo na verziji Skale korištenoj na uzorku roditelja odrasle djece.

| | Matrica obrasca | | | | |
|--|-----------------|-------------|--------------|------|-------|
| | r_{it} | Faktor 1 | Faktor 2 | M | sd |
| 1. Volio/voljela bih da me moje dijete redovito zove telefonom. | 0,53 | 0,77 | 0,07 | 4,13 | 1,21 |
| 2. Očekujem da se moje dijete uključi u planiranje moje buduće zdravstvene njege. | 0,75 | 0,57 | -0,40 | 3,63 | 1,35 |
| 3. Očekujem od svog djeteta da me povremeno posjeti. | 0,40 | 0,75 | 0,21 | 4,44 | 0,97 |
| 4. Nadam se da će mi moje dijete pomoći u prihvaćanju promjena koje mi dolaze s godinama. | 0,59 | 0,55 | -0,21 | 3,99 | 1,22 |
| 5. Ako budem imao/la fizičkih poteškoća nadam se da će mi moje dijete pomoći oko osobne njege (oblačenje, kupanje,...) | 0,59 | 0,50 | -0,25 | 3,60 | 1,45 |
| 6. Ako budem imao/la financijskih poteškoća, nadam se da će mi moje dijete novčano pomoći. | 0,56 | 0,44 | -0,27 | 3,25 | 1,54 |
| 7. Očekujem od svog djeteta da me savjetuje ili informira oko važnih životnih pitanja | 0,53 | 0,45 | -0,23 | 3,67 | 1,30 |
| 8. Vrlo mi je važna emocionalna potpora (poput utjehe ili ohrabrenja) mog djeteta. | 0,30 | 0,58 | 0,17 | 4,37 | 0,98 |
| 9. Za mene je važno da u posebnim prilikama budemo zajedno. | 0,36 | 0,46 | 0 | 4,41 | -0,95 |
| 10. Rado bih da se u budućnosti družimo uz opuštajuće zajedničke aktivnosti (vrtlarjenje, televizija, šetnja,...) | 0,45 | 0,39 | -0,17 | 3,61 | 1,43 |
| 11. Ako bude potrebno više se brinuti o meni, želim da moje dijete prilagodi vlastite obiteljske obveze | 0,63 | 0,09 | -0,73 | 3,09 | 1,41 |
| 12. Od svog sina/kćeri želim redovitu pomoć u obavljanju kućanskih poslova. | 0,48 | -0,01 | -0,76 | 2,23 | 1,36 |

| | | | | | |
|--|------|-------|--------------|------|------|
| 13. Smatram da bi moje dijete trebalo prihvatiti žrtvovanje osobne slobode radi pomoći svom roditelju. | 0,43 | -0,09 | -0,67 | 2,46 | 1,43 |
| 14. U slučaju potrebe, želim da moje dijete prilagodi svoje poslovne obveze. | 0,47 | -0,03 | -0,64 | 2,65 | 1,40 |
| 15. Nadam se da će moje dijete obavljati kupovinu za mene. | 0,61 | 0,29 | -0,49 | 3,37 | 1,51 |
| 16. Rado bih da moje dijete i ja živimo zajedno. | 0,50 | 0,1 | -0,55 | 2,52 | 1,55 |
| 17. Po potrebi, očekujem da će mi moje dijete osigurati prijevoz. | 0,52 | 0,32 | -0,33 | 3,61 | 1,43 |

10.3. Skale zadovoljstva životom, odnosom djecom i odnosom s partnerom

Molimo procijenite stupanj Vašeg zadovoljstva sljedećim aspektima zaokruživanjem jednog broja:

Koliko ste trenutno zadovoljni svojim životom?

1 2 3 4 5 6 7



uopće nisam zadovoljan/na

u potpunosti sam zadovoljan/na

Koliko ste zadovoljni odnosom sa svojom djecom?

1 2 3 4 5 6 7



uopće nisam zadovoljan/na

u potpunosti sam zadovoljan/na

Koliko ste zadovoljni odnos sa svojim bračnim partnerom?

(Ako je moguće odgovoriti)

1 2 3 4 5 6 7



uopće nisam zadovoljan/na

u potpunosti sam zadovoljan/na

10.4. Prikazi demografskih i podataka o međugeneracijskoj solidarnosti dvaju uzoraka

Tablica 12. Odgovori ispitanika na pitanja samoprocjene afektivne (bliskosti odnosa) i konsenzualne solidarnosti (sličnosti stavova) prema Silverstein i Bengston (1997)

| | Raspon | Djeca | | Roditelji | |
|---|--------|-------|------|-----------|------|
| | | M | sd | M | sd |
| Procjena bliskosti odnosa roditelja i djece | 1-3 | 2,42 | 0,63 | 2,54 | 0,57 |
| Procjena sličnosti stavova | 1-4 | 2,69 | 0,91 | 2,82 | 0,89 |

Tablica 13. Prikaz demografskih obilježja ispitanika u uzorku odrasle djece i roditelja

| | Odrasla djeca | | Roditelji | |
|--|---------------|------|-----------|------|
| | N | % | N | % |
| Nisu roditelji | 46 | 19,4 | | |
| Roditelji su | 191 | 80,6 | | |
| Red rođenja odraslog djeteta | | | | |
| Prvorodeni | 122 | 51,7 | 65 | 45,5 |
| Drugorođeni | 80 | 33,9 | 46 | 32,2 |
| Treće ili četvrto dijete svojih roditelja | 34 | 14,4 | 17 | 11,9 |
| Radni status ispitanika | | | | |
| Nezaposlen | 45 | 19 | 1 | 0,7 |
| Zaposlen | 186 | 78,5 | 11 | 7,7 |
| U mirovini | 6 | 2,5 | 131 | 91,6 |
| Roditelj/dijete trenutno stanuje | | | | |
| U svojoj kući/stanu | 180 | 76,3 | 110 | 77,5 |
| U kući/stanu s odraslim djetetom | 46 | 19,5 | 27 | 19 |
| Drugdje | 10 | 4,2 | 5 | 3,5 |
| Roditelj živi unutar jednog sata vožnje | | | | |
| Da | 178 | 84,4 | 74 | 58,7 |
| Ne | 33 | 15,6 | 52 | 41,3 |

Tablica 14. Postotak odgovora ispitanika na pitanja samoprocjene asocijacijske solidarnosti (učestalost kontakta) prema Silverstein i Bengston (1997)

| | Kontakt telefonom | | Kontakt uživo | |
|------------------------|-------------------|-----------|---------------|-----------|
| | Djeca | Roditelji | Djeca | Roditelji |
| Svaki dan | 36,5 | 30,4% | 32,0 | 28,5 |
| Skoro svaki dan | 24 | 35,2 | 15,4 | 17,5 |
| Tjedno | 19,7 | 20,8 | 28,5 | 22,6 |
| Nekoliko puta mjesečno | 8,7 | 4,8 | 8,8 | 13,1 |
| Jednom mjesečno | 2,9 | 5,6 | 7 | 5,1 |
| Rjeđe | 8,2 | 3,2 | 8,3 | 13,2 |